

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618200701
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8618200701.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobcu: C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX T. XX, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanej: Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava - Staré Mesto, v konaní o náhradu škody s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Svidník, č. k. 4C/15/2018-86 zo dňa 30. januára 2020 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Zrušuje uznesenie a vec vracia súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“), rozhodol, cit.:

„I. Žalovaná strana je povinná zaplatiť žalobcovi 42,48 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 21.3.2018 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Priznáva žalobcovi voči žalovanej strane náhradu trov konania vo výške 100 % na účet právneho zástupcu, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.“

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 13.2.2019 sp. zn. 4C/15/2018-58, žalobnému návrhu vyhovel - uložil žalovanej strane povinnosť vo výroku I. Žalovaná strana je povinná zaplatiť žalobcovi 333,34 eura s 5,00 % úrokom z omeškania ročne od 21.3.2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. Žalovaná strana je povinná zaplatiť žalobcovi 42,48 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 21.3.2018 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku III. Priznáva žalobcovi voči žalovanej strane náhradu trov konania vo výške 100 % na účet právneho zástupcu o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Titulom odvolania žalovanej strany odvolací Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 18.7.2019, sp. zn. 3Co/60/2019-80 potvrdil rozsudok vo výroku I., zrušil rozsudok vo výroku II. a III. a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vo veci vyslovil právny názor ...Túto náhradu súd priznal žalobcovi s poukazom na ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie sa však žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou (namietanou aj v odvolaní žalovanou stranou), že osobitný zákon - zákon č. 514/2003 Z. z. v ust. § 18 ods. druhá veta jednoznačne uvádza, cit. „súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom“. Z dôvodu absencie náležitého zdôvodnenia, prečo prvoinštančný súd uprednostnil všeobecnú právnu úpravu pred osobitnou právnou úpravou, je jeho rozhodnutie v tejto časti nepreskúmateľné a preto odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti a v časti súvisiaceho výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1, písm. b) CSP zrušiť, vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie titulom odvolania žalovanej strany (bod 3 odôvodnenia), právneho názoru odvolacieho súdu (bod 2

odôvodenia) vo veci opätovne rozhodol spôsobom ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia - vo výroku I. vyslovil, že žalovaná strana je povinná zaplatiť žalobcovi 42,48 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 21.3.2018 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, teda súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej strany, stotožnil sa s názorom žalobcu, pretože náhrada škody vo veci sa uplatňuje podľa zákona číslo 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Súd prvej inštancie dopĺňa, že žalobca vôbec v konaní uplatnil škodu v rámci predbežného prerokovania nároku, pričom pre toto konanie je zákonom stanovený postup iba podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a v tejto intencii aj rozhodol vo výroku I. rozsudku (bod 2 odôvodnenia). Okrem toho zároveň priznal podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka aj náhradu za právne služby v súvislosti s uplatnením náhrady škody v rámci predbežného prerokovania nároku z hodnoty 333,34 eura, čo predstavuje podľa Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb odmena za jeden úkon 26,56 eura, paušál 8,84 eura, návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody čo predstavuje 26,56 + 8,84 = 35,40 eura + 20 % DPH 7,08 eura = 42,48 eura. Takto priznaná suma nepredstavuje trovy konania, ako to prezentuje žalovaná strana, ale príslušenstvo škody podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V konaní žalobca nepožadoval náhradu podľa § 18 ods. 3 Zákona číslo 514/2003 Z. z. Podľa názoru súdu náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona sú príslušenstvom tohto nároku (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) preto tieto priznal, ako je vyššie uvedené. Žalovaná strana nárok žalobcu neuznala. Aj napriek tomu súd titulom žalobného návrhu na náhradu škody s týmto sa stotožnil z pohľadu predmetu úpravy, rozsahu zodpovednosti orgánu konajúceho v mene štátu. Vo veci neposudzoval osobnú zodpovednosť na strane žalovanej, pretože procesný postup trestného stíhania je upravený trestným poriadkom a pre toto konanie toto nie je potrebné, nakoľko zodpovednosť žalovanej je daná už citovanými rozhodnutiami. Teda ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, fyzická osoba vynaložila výdavky na trovy obhajoby, štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu. Súd dáva do pozornosti strán, že tunajšiemu súdu zákon neumožňuje preskúmať začatie, priebeh trestného konania či použité procesné postupy, súd sa zameril na to, že bolo vydané rozhodnutie o vznesení obvinenia, ktoré bolo neskôr zrušené, čím sa stalo nezákonným a založilo titul na podanie žalobného návrhu, čo v tomto štádiu konania nie je sporné a v tejto intencii aj bolo rozhodnuté. Súd prvej inštancie titulom takto vykonaného dokazovania - opätovného posúdenia nároku žalobcu s poukázaním na citovanú právnu kvalifikáciu, dospel k záveru, že žalobca má nárok na náhradu spočívajúcu v zaplatených trovách obhajoby, pretože trestné stíhanie bolo voči nemu zrušené uznesením okresnej prokuratúry (uznesenie OP Svidník sp. zn. Pv76/17/7712-14 zo 7.6.2017). Teda posudzovanie predmetného nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania - vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, nezastavenie trestného stíhania má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, nakoľko predpoklad spáchania trestného činu obvineným (žalobcom) nebol potvrdený. V predmete veci jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a to nezákonnosť rozhodnutia je splnená a žalobca túto skutočnosť preukázal tým, že uznesením Okresnej prokuratúry D. bolo uznesenie o trestnom stíhaní zrušené. Teda tento stav vytvára príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím a následne z toho plynúci procesný postup žalobcu s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody. Ako už bolo uvedené žalobca nepožadoval náhradu podľa § 18 ods. 3 Zákona číslo 514/2003 Z. z. Podľa názoru súdu náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona sú príslušenstvom tohto nároku (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) preto tieto priznal, spôsobom ako je vyššie uvedené. Súd zobral do úvahy žalovanou stranou uvádzané skutočnosti (bod 3 odôvodnenia), že predmetný zákon má charakter lex generalis ku lex specialis. Znenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka má všeobecný charakter a prvoinštančný súd sa nevysporiadal s námietkou žalovanej, že podľa § 18 ods. 3 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z. súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom, a teda tieto sú priamo zo zákona vylúčené z náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko žalobca nárok uplatnil podľa Občianskeho zákonníka ako náklady spojené s jej uplatnením v rámci predbežného prejednávania nároku nie podľa špeciálneho predpisu, ktorý tento nárok neuznáva na čo žalovaná strana poukazovala, čo súd nepopiera, akceptoval návrh žalobcu, ktorý ako už bolo uvedené toto uplatnil, ako náklady spojené s jej uplatnením podľa Občianskeho zákonníka. V súvislosti s nárokom žalobcu súd prvej inštancie doplnil, že už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, ktoré vyriešilo rozhodnutie okresnej prokuratúry (Uznesenie Okresnej prokuratúry Svidník sp. zn. Pv 76/17/7712-14 zo dňa 7.6.2017 bolo

obvinenie zrušené), žalobca sa primerane bránil cestou právneho zástupcu, preto bolo potrebné v danej veci žalobcovi priznať aj náhradu nákladov spojených s jej uplatnením, ktoré požadoval podľa citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka, pričom tento stav citované ustanovenie nevylučuje, zároveň súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Preto súd prvej inštancie vzhľadom na žalobný návrh, uplatnený nárok posúdil podľa občianskeho zákonníka (bod 3 odôvodnenia lex generalis ku lex specialis), nakoľko jeho žalobný návrhom bol dôvodný preto v rámci toho priznal aj uplatnený nárok žalobcu podľa ustanovení občianskeho zákonníka, spôsobom ako je vyššie uvedené a tento nárok nevylúčil (zamietol) podľa špeciálneho predpisu.

3. Proti uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu uvedenom v ust. § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku, a to z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa názoru súdu, náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z., sú príslušenstvom tohto nároku podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, čím súd akceptoval návrh žalobcu ako náhrady spojené s jej uplatnením podľa Občianskeho zákonníka. Žalovaná s takýmto záverom prvoinštančného súdu sa nestotožňuje a má za to, že prvoinštančný súd neprávne právne posúdil žalobcom uplatňovaný nárok na náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody, ako príslušenstvo podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a tým poukazuje na vzťah Občianskeho zákonníka ku zákonu č. 514/2003 Z. z., ktorý má charakter lex generalis ku lex specialis, pričom znenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka má všeobecný charakter. Zároveň poukázala na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 514/2003 Z. z., podľa ktorej zákon vylučuje z náhrady škody náklady, ktoré poškodenému vznikli v súvislosti s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody s príslušným orgánom, pretože toto predbežné prerokovanie nároku má iba formálny charakter. Súčasne namietala súdom uloženú povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi 5 % úrok z omeškania zo sumy 42,48 eura, od 21.03.2018 do zaplatenia, keďže v danom prípade prvoinštančný súd považuje ním uloženú sumu za príslušenstvo podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, žalovaná má za to, že priznanie príslušenstva v podobe úroku z omeškania z príslušenstva v podobe nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, nemá oporu v zákone, pretože by tak súd priznal príslušenstvo z príslušenstva, čo je v rozpore s ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu žiadala, aby odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 390 Civilného sporového poriadku.

4. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že nakoľko predmetná otázka nie je v judikatúre dlhodobou spornou, nevidí tak dôvod na odklon od rozhodovacej praxe súdov a od znenia zákona, pričom poukázal na rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co/163/2016, 3Co/14/2012, 4Co/205/2014, 7Co/187/2016, 8Co/163/2008, 11Co/19/2011, 12Co/78/2011, 13Co/28/2010, 16Co/13/2012, 17Co/9/2009, 18Co/60/2014, 19Co/31/2016, 20Co/33/2012, 21Co/393/2015 a 23Co/309/2015. Taktiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/7/99 z 30.03.1999 a české rozhodnutie Krajského súdu v Hradci Králové sp. zn. 23Co/246/2017 z 28.07.2017. Čo sa týka úrokov z omeškania, žalovaná prehladá, že nakoľko nedošlo k dobrovoľnému včasnému zaplateniu predmetnej sumy, stáva sa v súdnom konaní istinou, so zaplatením ktorej je žalovaná v omeškani. Z týchto dôvodov žiadal o rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania.

5. K žalobcom podanému vyjadreniu k odvolaniu žalovanej podala žalovaná odvolaciu repliku, v ktorej opätovne poukázala na charakter jednotlivých zákonov, ktoré majú vzťah lex generalis ku lex specialis, pričom znenie ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka má iba všeobecný charakter. Taktiež zotrvala na svojom tvrdení, že v prípade priznania úrokov z omeškania by súd priznal príslušenstvo z príslušenstva, čo je v rozpore s ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

6. Podanie odvolacej dupliky v písomnej podobe strana žalobcu nevyužila.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie žalovanou, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, a to bez nariadenia pojednávania (§ 380 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

8. Odvolací súd poukazuje na ust. § 212 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej a zároveň na ust. § 234 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej. V danej veci možno konštatovať, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej nesprávnou formou rozhodnutia, a to uznesením namiesto toho, aby rozhodol rozsudkom. V praxi sa rozlišujú rozhodnutia meritórne a procesné. Meritórne rozhodnutie súdu predstavuje autoritatívne stanovenie toho, čo je v danom prípade právo pri deklaratórnych rozhodnutiach, resp. konštituovanie práva pri rozhodnutiach konštitutívnych. Meritórne rozhodnutie je rozhodnutie vo veci samej. Pod pojmom vec samá, treba rozumieť predmet konania vyjadrený ako tzv. procesný nárok, ktorému sa poskytuje petítorna ochrana. Ak súd nerozhoduje vo veci samej, má rozhodovať uznesením. Samotné uznesenie by bolo meritórnym rozhodnutím len v osobitných výnimočných prípadoch, napríklad v mimosporovom alebo exekučnom konaní podľa povahy veci. Vo veci samej je teda súd povinný vždy rozhodnúť rozsudkom, ak rozhoduje meritórne vo veci samej.

9. Odvolací súd sa taktiež zaoberal skutočnosťou, či v rámci označenia predmetného typu rozhodnutia vedeného pod číslom konania 4C/15/2018-86 zo dňa 30.januára 2020, nedošlo iba k chybe v písaní a v zásade súd prvej inštancie nepochybil iba v označení samotného rozhodnutia. Tu odvolací súd konštatuje, že označenie a typ, resp. forma tohto rozhodnutia, nebolo pochybením súdu prvej inštancie v podobe chyby v písaní. Zo samotného súdneho spisu súdu prvej inštancie je zrejmé, že po vydaní rozsudku Krajského súdu v Prešove vedeného pod č. k. 3Co/60/2019-80 zo dňa 08.júla 2019, súd prvej inštancie nenariadil pojednávanie a sporové strany na neho nepredvolal a predmetné rozhodnutie č. k. 4C/15/2018-86, ani verejne nevyhlásil na pojednávaní. Z tohto dôvodu odvolací súd konštatuje, že v danom prípade sa nejednalo o chybu v písaní a počítaní pri vydanom rozhodnutí, ale v rámci súdom prvej inštancie zvoleného procesného postupu zjavne súd prvej inštancie nechcel vydať rozsudok vo veci samej, ale vo veci samej mylne rozhodol uznesením. Civilný sporový poriadok však takúto možnosť nepripúšťa.

10. Z vyššie uvedených dôvodov postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d), preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil, keďže súd prvej inštancie rozhodol vo veci nesprávnou formou rozhodnutia. Zároveň považuje odvolací súd za potrebné dodať, že týmto jeho rozhodnutím nedošlo k porušeniu zásady „jedenkrát a dost“ upravenej v ust. § 390 CSP. Táto zásada bola prijatá predovšetkým na dosiahnutie zrýchlenia konania rozhodnutím v merite veci. Uvedená zásada bola prijatá v tom zmysle, že povinnosť rozhodnúť o odvolaní proti rozsudku je daná iba vtedy, ak je prvé aj druhé zrušené rozhodnutie vydané vo forme rozsudku. V danom prípade druhé rozhodnutie, ktoré je predmetom posudzovania odvolacím súdom, nebolo vydané vo forme rozsudku, ale bolo vydané vo forme uznesenia. Odvolaciemu súdu teda nebol poskytnutý žiadne priestor na to, aby predmetné rozhodnutie, mohol potvrdiť alebo meniť, pretože vo veci bolo rozhodnuté nesprávnou formou rozhodnutia. Nie je možné, aby odvolací súd v merite veci, či už potvrdzoval alebo menil uznesenie, ktorým sa ako nesprávnou formou rozhodnutia rozhodlo súdom prvej inštancie o merite veci. V danej veci teda súd prvej inštancie rozhodol nesprávnou formou rozhodnutia, preto odvolací súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto uznesenia.

11. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne rozhodne o merite veci tak, že toto rozhodnutie bude vydané vo forme rozsudku a toto svoje rozhodnutie súd prvej inštancie riadne odôvodní tak, aby spĺňalo procesné náležitosti podľa ust. § 220 a § 236 Civilného sporového poriadku tak, aby bolo v prípade podaného odvolania odvolacím súdom preskúmateľné.

12. O nároku na náhradu trov konania bude rozhodnuté vo veci samej, a to v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 3 CSP.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).